

MONITOR JAPOŃSKI

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną Japonii, ze szczególnym naciskiem na aktywność w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i w Unii Europejskiej

DR MARCIN SOCHA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet ŁÓDZKI

KWIECIEŃ 2023

Przygotowania do szczytu G7 w Hiroszynie

Zdaniem ministrów G7 pokój i stabilność w Cieśninie Tajwańskiej jest "niezbędnym elementem bezpieczeństwa i dobrobytu w społeczności międzynarodowej" i wezwali do „pokoju rozwiązywania kwestii relacji z Tajwanem”. Przedstawiciele Stanów Zjednoczonych podkreślili wspólne zaniepokojenie wśród narodów G-7 działaniami Chin i gotowość kontynuowania skoordynowanego podejścia do współpracy z Pekinem.

I. WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

2 kwietnia: wizyta japońskiego ministra spraw zagranicznych w Chinach. Ministrowie spraw zagranicznych Japonii i Chin omawiali najważniejsze problemy w stosunkach dwustronnych i sposoby ich przezwyciężenia w celu polepszenia przyszłej współpracy. Ministrowie zgodzili się na wznowienie rozmów trójstronnych z udziałem Japonii, Chin i Korei Południowej na szczycie ministrów spraw zagranicznych i przywódców państw. W tym roku przypada 45. rocznica podpisania traktatu o przyjaźni między dwoma krajami. Ocieplenie relacji z Chinami nie będzie jednak łatwym zadaniem. Japoński minister spraw zagranicznych Hayashi Yoshimasa zażądał uwolnienia zatrzymanego niedawno obywatela Japonii, który pracuje dla firmy Astellas Pharma Inc. Japoński rząd "zajął surowe stanowisko" w sprawie zatrzymania. Hayashi wezwał również do zachowania przejrzystości w chińskim systemie sądowym. Minister spraw zagranicznych Chin Qin Gang wezwał Japonię do powstrzymania się od wspierania amerykańskich wysiłków zmierzających do stłumienia chińskiego przemysłu półprzewodników.

5 kwietnia: japoński minister spraw zagranicznych o wzmocnieniu współpracy z NATO. Minister Hayashi Yoshimasa został zaproszony na spotkanie ministrów spraw zagranicznych NATO. Jego zdaniem „bezpieczeństwa Europy i bezpieczeństwa regionu Indo-Pacyfiku nie można już omawiać oddzielnie”. Celem administracji Kishidy Fumio będzie dalsze pogłębienie współpracy z NATO i państwami członkowskimi. Japonia i NATO są obecnie w trakcie formułowania Indywidualnie Dostosowanego Programu Partnerstwa. Poprzez ten program Japonia zamierza znacząco wzmocnić swoją współpracę z NATO w wielu nowych obszarach, takich jak bezpieczeństwo cybernetyczne, przestrzeń kosmiczna, zwalczanie dezinformacji oraz krytyczne i wschodzące technologie.

6 kwietnia: japoński rząd zakłada przekazanie środków na wzmocnienie bezpieczeństwa państw rozwijających się. Japoński rząd przedstawi nowy program pomocy dla krajów rozwijających się, który skupi się na wzmocnieniu ich wyposażenia i infrastruktury obronnej. Japonia zacznie udzielać oficjalnej pomocy w zakresie bezpieczeństwa i będzie powiązana ze wsparciem wojskowym. Wytyczne rządu nie podają kryteriów ani zasad na jakich pomoc będzie wysyłana do państw potrzebujących. Premier Kishida wielokrotnie poruszał temat coraz bardziej napiętej sytuacji regionalnej, w tym działań militarnych podejmowanych

przez Chiny, rozwoju programu balistycznego przez Koreę Północną oraz inwazji Rosji na Ukrainę.

10 kwietnia: japoński rząd prosi władze w Iranie o zakończenie dostaw uzbrojenia dla Rosji. Japonia zwróciła się do Iranu o zaprzestanie dostaw broni do Rosji w pierwszym od ponad trzech lat osobistym spotkaniu na szczycie wiceministrów spraw zagranicznych. Wiceminister Yamada Shigeo spotkał się z irańskim wiceministrem Alim Bagheri w Teheranie. Iran nadal oferuje wsparcie militarne dla Rosji w jej wojnie z Ukrainą. W rozmowie poruszono także sytuację między Iranem a Arabią Saudyjską, która niedawno wznowiła stosunki dyplomatyczne w wyniku mediacji ze strony Chin. Podczas spotkania minister Yamada wyraził nadzieję, że oba kraje będą dalej postępować w normalizacji stosunków. Japoński rząd liczy także na wznowienie rozmów dotyczących układu nuklearnego z Iranem, z którego Stany Zjednoczone wycofały się w 2018 roku.

11 kwietnia: sukces wyborczy partii Nippon Issin. W wyborach lokalnych, które odbyły się 9 kwietnia, Osaka Ishin no Kai po raz pierwszy zapewniła sobie większość miejsc w radzie miejskiej, a także utrzymała większość w zgromadzeniu prefekturalnym Osaki. Co ważne wielu dotychczasowych członków rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej straciło mandaty zarówno w wyborach do zgromadzenia miejskiego, jak i prefekturalnego. Lokalna partia opozycyjna coraz silniej zaznacza swoją obecność poza swoją bazą w regionie Kansai, zdobywając łącznie 69 miejsc w wyborach do innych zgromadzeń, w tym tych wokół obszaru metropolitalnego Tokio.

12 kwietnia: Japonia rozpoczyna rozwój własnego programu produkcji pocisków balistycznych. Japońskie Ministerstwo Obrony podpisało umowę o wartości prawie 2,8 miliarda dolarów z firmą Mitsubishi Heavy Industries, której celem jest opracowanie i rozpoczęcie produkcji pocisków dalekiego zasięgu. Rakiety mają zostać rozmieszczone już w 2026. Kontrakty obejmują ulepszone wersje pocisków Mitsubishi Typ 12, a także hipersoniczny pocisk balistyczny do obrony odległych wysp. Masowa produkcja pocisków kierowanych Typ 12 typu ziemia-okręt oraz hipersonicznych pocisków szybujących, które zostały już opracowane, rozpocznie się w tym roku. Ze względu na ograniczoną przestrzeń lądową w kraju, Japonia planuje przeprowadzić testy raketowe w bazach wojskowych w Stanach Zjednoczonych.

14 kwietnia: rozpoczyna się następną fazą wspólnego projektu produkcji myśliwców. Wielka Brytania przeznaczyła ponad 800 milionów dolarów na kolejną fazę programu produkcji odrzutowców prowadzonego z Japonią i Włochami. Trzy kraje w ramach programu Global Combat Air Program (GCAP) mają zaprojektować myśliwiec nowej generacji. Jest to pierwszy tak poważny międzynarodowy projekt wojskowy Japonii od czasów II wojny światowej, wyłączając współpracę ze Stanami Zjednoczonymi. Główny wykonawca firma BAE Systems otrzymał kontrakt, który obejmie również prace z udziałem partnerów projektu Leonardo UK, producenta rakiet MBDA UK oraz Rolls-Royce UK, który pracuje nad silnikiem.

15 kwietnia: atak bombowy podczas przemówienia premiera Kishidy. W prefekturze Wakayama doszło do ataku na premiera Kishidę Fumio, który został ewakuowany po tym jak jeden z uczestników wiecu wyborczego rzucił bombę dymną, która upadła bardzo blisko szefa rządu. Sprawca został aresztowany przez ochronę premiera. Jego motywacja jest wciąż niejasna. Incydent poddał w wątpliwość środki bezpieczeństwa przed zbliżającym się szczytem G-7 w Hiroszynie. Premier Kishida w zdecydowany sposób oświadczył jednak, że

nie należy poddawać się atakom na procesy demokratyczne w Japonii. Zapewnił także o wzmocnieniu środków bezpieczeństwa przed nadchodzącymi negocjacjami.

16 kwietnia: spotkanie ministrów energii i środowiska G7 w Sapporo. Przedstawiciele państw G7 zobowiązali się do przyspieszenia procesu odchodzenia od spalania paliw kopalnych. Rządy G7 będą dążyć do dekarbonizacji własnych sektorów wytwarzania energii do 2035 roku. Podczas spotkania nie przedstawiono wiążących terminów odejścia od elektrowni węglowych. Co ciekawe Japonia zyskała poparcie przywódców dotyczące promowania technologii „czystego węgla”, zwiększenia udziału energetyki jądrowej oraz promocji technologii opartych na spalaniu wodoru. Podobne rozmowy prowadzone przez Tokio podczas szczytów klimatycznych ONZ nie zyskały akceptacji większości państw wspierających szybsze odchodzenie od paliw kopalnych. Najwięcej kontrowersji budziły plany oparcia redukcji emisji CO₂ na nowych technologiach spalania węgla, co zostało odebrane jako próba przedłużenia funkcjonowania szkodliwego sektora energetycznego.

18 kwietnia: szczyt ministrów spraw zagranicznych G7. Rosnąca aktywność Chin w Azji i inwazja Rosji na Ukrainę były głównymi punktami trzydniowego szczytu Ministrów Spraw Zagranicznych G-7 w mieście Karuizawa w Japonii. Ministrowie podkreślili solidarność wobec napaści Rosji na Ukrainę i wezwali Chiny do „powstrzymania się od gróźb” w kontekście rosnącego napięcia wokół Tajwanu oraz sporu na Morzu Południowochińskim. Szefowie dyplomacji podkreślili również, że „nie może być bezkarności za zbrodnie wojenne i inne okrucieństwa, takie jak ataki Rosji na ludność cywilną i krytyczną infrastrukturę cywilną”. Ministrowie zapowiedzieli nałożenie kolejnych sankcji na Rosję oraz podjęcie działań zmierzających do zaostrzenia kontroli przestrzegania dotychczasowych ograniczeń. Wśród najciekawszych rozwiązań jakie mogą zostać przedstawione w nadchodzących tygodniach należy wymienić próby osłabienia pozycji Rosji, jako kluczowego dostawcy paliwa jądrowego. Wielka Brytania, Francja, Stany Zjednoczone, Kanada i Japonia będą współpracować w celu wykluczenia Rosji z międzynarodowych kontraktów na dostawę paliwa nuklearnego. Nie przedstawiono jednak konkretnych mechanizmów takiego rozwiązania. Rosyjski Rosatom pozostaje największym na świecie eksporterem reaktorów i paliwa jądrowego.

19 kwietnia: niska liczba kandydatów w wyborach lokalnych. W drugiej połowie ogólnokrajowych wyborów lokalnych wyścigi o prawie 30 procent stanowisk burmistrzów i około pięć procent zgromadzeń miejskich zostały rozstrzygnięte automatycznie w wyniku startu tylko jednego kandydata. Brak kontrkandydatów w poprzednich wyborach na stanowiska burmistrzów wynosił 31,4 procent w 2019 roku i 30,3 procent w 2015 roku. Te wskaźniki nadal wskazują, że w wielu miejscach w całej Japonii brakuje osób, które chcą przewodzić swoim gminom i miastom. Na poziomie mniejszych miast i wsi sytuacja jest jeszcze poważniejsza. Około 56,0 procent ze 125 wyborów na burmistrzów mniejszych miast i sołtysów, które rozpoczęły się 18 kwietnia, zostało rozstrzygniętych automatycznie, z powodu braku kontrkandydatów.

20 kwietnia: przedstawiciel ds. handlu Stanów Zjednoczonych z wizytą w Japonii. Czwarta wizyta amerykańskiej przedstawicielki ds. handlu Katherine Tai w Tokio od czasu jej mianowania była częścią strategii umacniania amerykańskich wpływów w Azji Wschodniej. Stany Zjednoczone mają nadzieję na pogłębienie więzi handlowych z Japonią, w procesie wzmocnienia współpracy w zakresie bezpieczeństwa gospodarczego ze swoimi azjatyckimi

sojusznikami. Katherine Tai mówiła o korzyściach płynących z japońsko-amerykańskiego partnerstwa handlowego, które przyniosło „namacalne rezultaty dla pracowników, małych firm i producentów po obu stronach Pacyfiku”. Spotkanie z japońskim ministrem spraw zagranicznych Hayashim Yoshimasą, było poświęcone strategii wzmocnienia i zabezpieczenia krytycznych łańcuchów dostaw. Przedstawiciele obu państw dokonali również przeglądu stanu negocjacji w sprawie podpisania Indo-Pacific Economic Framework, lub IPEF, nowego paktu handlowego zaproponowanego przez Waszyngton. Japońska administracja z zadowoleniem przyjmuje większe zaangażowanie USA w regionalną gospodarkę.

24 kwietnia: Sukces PLD w wyborach uzupełniających. Rządząca Partia Liberalno-Demokratyczna zdobyła cztery z pięciu nieobsadzonych miejsc, co należy uznać za bezwzględny sukces. Początkowo PLD liczyło na utrzymanie trzech mandatów. Wybory uzupełniające w prefekturze Wakayama pokazały jednak, że opozycja ze strony Nippon Ishin będzie stanowić poważne wyzwanie dla koalicji rządzącej. Japońska Partia Innowacji zdobyła ponad jedną piątą głosów zwolenników partii rządzącej, zapewniając sobie zwycięstwo w wyborach uzupełniających do niższej izby parlamentu w Wakayamie. Hayashi Yumi Hayashi, nowicjuszka z Nippon Ishin, pokonała Kado Hirofumiego, byłego ustawodawcę wspieranego przez rządzącą Partię Liberalno-Demokratyczną. PLD zrobiła wszystko, by wesprzeć Kado, pozyskując nawet pomoc od gubernatora Wakayamy Kishimoto Shuheia, należącego do opozycyjnej Demokratycznej Partii Ludowej. Komeito, młodszy partner koalicyjny LDP, również poparł jego kandydaturę.

24 kwietnia: gubernator Florydy z wizytą w Japonii. Gubernator Florydy Ron DeSantis spotkał się z japońskim premierem Kishidą Fumio i innymi urzędnikami w ramach misji handlowej obejmującej cztery kraje Japonię, Koreę Południową, Izrael i Wielką Brytanię. Misja ma na celu wzmocnienie relacji gospodarczych i pokazanie pozycji Florydy jako lidera w handlu. DeSantis jest uważany za największego pretendenta do nominacji republikańskiej w wyborach prezydenckich w 2024 roku. Oczekuje się, że ogłosi swoją kandydaturę na początku maja. Podczas spotkania w biurze premiera, Kishida Fumio oznajmił, że wzmocnienie więzi Japonia-USA jest kluczem do zapewnienia pokoju, stabilności i dobrobytu międzynarodowego społeczeństwa. Japoński premier prowadzi również dial

27 kwietnia: opozycja przeciwna zmianom w prawie imigracyjnym. Główna opozycyjna Japońska Partia Konstytucyjno-Demokratyczna będzie głosować przeciwko projektowi ustawy koalicji rządzącej, która przyspieszyłaby deportacje obcokrajowców nielegalnie przebywających w Japonii. Koalicja rządząca zgodziła się zmienić projekt ustawy, aby utworzyć organizację zewnętrzną, która będzie sprawdzać wnioski cudzoziemców o status uchodźcy. Obecnie Japonia nie wykonuje nakazów deportacji wobec obcokrajowców, jeśli ubiegają się oni o status uchodźcy. Rząd twierdzi, że wiele osób nadużywa tego systemu, wielokrotnie składając wnioski o azyl tylko po to, by pozostać w kraju. Projekt ustawy pozwalałby władzom na ich deportację po dwóch odrzuconych wnioskach.

27 kwietnia: administracja Kishidy Fumio w walce o silniejszą pozycję kobiet. Premier Kishida Fumio poinstruował ministrów i ekspertów na spotkaniu promującym równość płci, aby przygotowali plan zwiększenia obsadzenia kobiet na stanowiskach kierowniczych do co najmniej 30 procent w firmach notowanych na Tokyo Stock Exchange Prime Market do 2030 roku. Zdaniem premiera Kishidy „zapewnienie różnorodności poprzez promowanie

wzmocnienia kobiet” jest kluczowe dla realizacji założeń nowego kapitalizmu i społeczeństwa integracyjnego. Nippon Keidanren (Japońska Federacja Biznesu), największe japońskie lobby biznesowe, przyjęło ten sam cel aby do 2030 roku kobiety zajmowały co najmniej 30 procent najwyższych stanowisk kierowniczych w grupie. Rząd będzie zachęcał do promowania kobiet w firmach poprzez włączenie do planów polityki na rok 2023 szczegółowych środków, takich jak krótkoterminowe cele liczbowe i specjalne plany działania. Premier przedstawił trzy filary, które mają pomóc w promowaniu równości płci: nakłonienie firm do przyspieszenia promocji kobiet, zwiększenie dochodów kobiet poprzez szkolenia z zakresu umiejętności cyfrowych lub inne środki, oraz zakończenie przemocy wobec kobiet, aby umożliwić im bezpieczne życie.

30 kwietnia: japoński premier zabiega o szybszy wzrost wynagrodzeń. Premier Fumio Kishida przyrzekł, że będzie kontynuował działania skłaniające pracodawców do szybszego podnoszenia wynagrodzeń. Szef japońskiego rządu wziął udział w spotkaniu zorganizowanym przez Rengo (Japońską Konfederację Związków Zawodowych) w tokijskim parku Yoyogi. Premier obiecywał również, że podwyżki wynagrodzeń obejmą także obszary wiejskie oraz małe i średnie przedsiębiorstwa. Rengo, organizacja parasolowa związków zawodowych, co roku zaprasza premiera jako przedstawiciela rządu na swój wiec pierwszomajowy. Premier Kishida był pierwszym od dziewięciu lat, który uczestniczył w tym wydarzeniu.

KOMENTARZ

Najważniejsze wydarzenia w polityce zagranicznej koncentrowały się wokół ministerialnego szczytu G7.

Ministrowie Spraw Zagranicznych G7 podkreślili, że ich spotkanie wyznacza kluczowy moment w światowej reakcji na rosyjską i chińską agresję, dwa kryzysy, które są postrzegane jako wyzwania dla opartego na zasadach porządku międzynarodowego. Pokój i stabilność w Cieśninie Tajwańskiej jest "niezbędnym elementem bezpieczeństwa i dobrobytu w społeczności międzynarodowej" i wezwali do „pokoju rozwiązywania kwestii relacji z Tajwanem”. Przedstawiciele Stanów Zjednoczonych podkreślili wspólne zaniepokojenie wśród narodów G-7 działaniami Chin i gotowość kontynuowania skoordynowanego podejścia do współpracy z Pekinem. Ich zdaniem coraz większa liczba państw nie zgadza się na „próby obchodzenia międzynarodowych zasad dotyczących handlu”.

Warto zwrócić uwagę na zdecydowany ton i charakter deklaracji ministrów spraw zagranicznych, który nawiązywał do zacieśniania współpracy pomiędzy demokracjami podążającymi za wspólnymi wartościami. Należy jednak pamiętać o nieoczekiwanych skutkach ostatniej wizyty prezydenta Francji Emmanuela Macrona w Chinach, który mówił o tym, że Europa nie może ślepo podążać za Stanami Zjednoczonymi i powinna unikać „wciągania się w kryzysy, które nie są naszymi własnymi”. W tym kontekście wydaje się, że celem ministerialnego szczytu G7 było pokazanie jedności wewnątrz grupy oraz ścisłej koordynacji w kluczowych obszarach dyplomatycznych w tym polityki dotyczącej Pekinu i Moskwy. Wspólna deklaracja może osłabić próby wykorzystania wizyty prezydenta Francji

przez chińską i rosyjską propagandę, która próbuje przedstawić jak najwięcej rozłamów wśród członków G7.

Wydaje się, że rządy Stanów Zjednoczonych i Japonii powinny być zadowolone z dotychczasowych efektów rozmów poprzedzających nadchodzący szczyt G7 w Hiroszimie. Oprócz kwestii zagrożenia ze strony Rosji udało się uzyskać zrozumienie pozostałych członków grupy odnośnie rosnącego zagrożenia ze strony Chin w obszarach bezpieczeństwa globalnego i gospodarczego. Rząd w Tokio będzie mógł także liczyć na większe zrozumienie podczas przyszłych rozmów dotyczących dekarbonizacji i wykorzystania sprzyjających rozwiązań energetycznych.

W polityce wewnętrznej warto zwrócić uwagę na wybory lokalne i wybory uzupełniające do japońskiego parlamentu.

Wyniki wyborów lokalnych oraz uzupełniających ugruntowały dominację Partii Liberalno-Demokratycznej nad podzieloną opozycją. Zwycięstwo PLD może być sygnałem do ogłoszenia przedterminowych wyborów parlamentarnych, zwłaszcza jeśli weźmiemy pod uwagę wzrost poparcia dla administracji Kishidy. Mimo to sukces partii Nippon Ishin w wyborach lokalnych i uzupełniających musi zostać potraktowany jako sygnał ostrzegawczy dla PLD. Powstanie nowego silnego ośrodka opozycyjnego może pokrzyżować plany wyborcze w skali całego kraju. Dodatkowo wielu wyborców poddaje w wątpliwość rządowe propozycje polityczne, w tym nową strategię walki ze spadającą liczbą urodzeń. Około 80% ankietowanych nie sądzi, że rządowe plany zmiany w systemie opieki nad dziećmi przyniosą oczekiwane rezultaty. Około 60% ankietowanych nie zgodziło się na finansowanie tych planów poprzez zwiększenie obciążenia podatników. Możliwe więc, że premier Kishida poczeka z rozpisaniem kolejnych wyborów do momentu wyklarowania rządowego stanowiska w tym obszarze. Seria pojednawczych gestów, które mogliśmy obserwować w ostatnich dniach a nawet bezpośrednio zaangażowanie dyplomacji Stanów Zjednoczonych nie gwarantuje jednak, że rozmowy zakończą się sukcesem. Największym problemem jest brak poparcia dla planu prezydenta Yoona w samej Korei Południowej. Niemniej jednak wygląda na to, że ofensywa dyplomatyczna premiera Kishidy Fumio w drugiej połowie kwietnia została dobrze odebrana przez japońskie społeczeństwo. Spotkanie z prezydentem Yonem oraz wizyty w Indiach i Ukrainie mogą przynieść wzrost poparcia dla administracji Kishidy. Badania opinii publicznej pokazują zdecydowane poparcie większości społeczeństwa dla projektu zbliżenia z Koreą Południową oraz zdecydowanej polityki wobec agresywnych działań Rosji.

II. JAPONIA W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

5 kwietnia: spotkanie ministrów spraw zagranicznych Japonii i Ukrainy. Minister spraw zagranicznych Hayashi Yoshimasa zobowiązał się do dostarczenia Ukrainie pomocy o wartości około 7,6 miliarda dolarów podczas spotkania ze swoim ukraińskim odpowiednikiem Dmytro Kulebą w Brukseli. Minister Hayashi powiedział, że ostatnia wizyta premiera Kishidy Fumio w Ukrainie pokazała "determinację Japonii w utrzymaniu otwartego i wolnego porządku międzynarodowego opartego na rządach prawa". Japoński rząd obiecał uruchomienie pomocy dla ukraińskiego sektora energetycznego w wysokości 470 milionów

USD oraz przekazanie 30 milionów USD poprzez fundusze NATO na zakup sprzętu z wyłączeniem broni.

12 kwietnia: japoński rząd kontynuuje działania pomocowe dla uchodźców z Ukrainy w regionie EŚW. Rząd Japonii będzie nadal wspierał uchodźców wojennych z Ukrainy na Węgrzech i innych krajach EŚW. Misja Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji (IOM) poinformowała, że w celu wsparcia krajów sąsiednich wokół Ukrainy w trwających operacjach kryzysowych, rząd Japonii zobowiązał się do przekazania IOM Węgry dotacji w wysokości 926 583 USD. Celem projektu jest zapewnienie pomocy humanitarnej, w tym schronienia i podstawowych potrzeb, najbardziej narażonym uchodźcom, którzy uciekli na Węgry w wyniku wojny na Ukrainie.

21 kwietnia: Japonia zwiększa pomoc humanitarną dla Ukrainy. Rząd Japonii ogłosił przekazanie 471 milionów dolarów na dla Funduszu Powierniczego Banku Światowego na rzecz Ukrainy (URTF) w celu wsparcia bieżących działań pomocowych w tym kraju. Wkład ten jest częścią zobowiązania o zwiększeniu pomocy humanitarnej do 5,5 miliarda dolarów, które Japonia złożyła w lutym, aby pomóc w odbudowie zniszczonej. Zgodnie z deklaracją 5 miliardów dolarów wsparcia kredytowego zostanie przeznaczone na pożyczki Banku Światowego dla Ukrainy w nadchodzącym roku.

28 kwietnia: japońscy producenci pomp ciepła planują rozwój produkcji w regionie EŚW. Daikin Industries i inni japońscy producenci klimatyzacji zwiększają produkcję w oczekiwaniu na większą sprzedaż systemów pomp ciepła w Europie. Rok temu Komisja Europejska zrewidowała swój cel dotyczący wprowadzenia systemów pomp ciepła, wyznaczając cel zainstalowania łącznie 10 milionów jednostek w okresie pięciu lat. Wielka Brytania, Niemcy i inne kraje promują odejście od ogrzewania spalinowego, tworząc własne programy zachęt. Daikin rozpoczął w tym miesiącu budowę nowego zakładu w Ksawerowie pod Łodzią, a także zwiększy moce produkcyjne w istniejących zakładach w Belgii, Niemczech i Czechach, aby do 2025 roku czterokrotnie zwiększyć poziom produkcji. Mitsubishi Electric przewiduje, że w tym samym okresie popyt na systemy pomp ciepła w Europie podwoi się. Panasonic Holdings również zwiększa produkcję w Czechach. Przedstawiciele firmy zapowiedzieli dalsze inwestycje, aby sprostać rosnącemu popytowi, dążąc do osiągnięcia rocznej globalnej zdolności produkcyjnej na poziomie 1 miliona jednostek.

III. SYTUACJA GOSPODARCZA

1 kwietnia: spowolnienie wzrostu cen w Japonii. Inflacja konsumencka w Japonii zwalnia, ale nadal pozostaje powyżej celu banku centralnego 2%. Podstawowe ceny konsumpcyjne w Tokio wzrosły w marcu o 3,2% w porównaniu z rokiem poprzednim. Tempo wzrostu spadło z poziomu 3,3% w lutym i 4,3% w styczniu, głównie ze względu na efekt dotacji rządowych przeznaczonych obniżenie rachunków za media. Oddzielny indeks cen, w którym pominięto ceny energii, wzrósł w najszybszym tempie od 1990 roku, co świadczy o tym, że rządowe dotacje do rachunków za media nie powstrzymały rosnących kosztów życia gospodarstw domowych.

7 kwietnia: Toyota przedstawia nowe modele samochodów elektrycznych. Toyota Motor ujawniła nową strategię dotyczącą zwiększenia produkcji pojazdów elektrycznych. Japoński

koncern zamierza wprowadzić 10 nowych modeli do 2026 roku i sprzedawać 1,5 mln sztuk rocznie. Nowy prezydent Koji Sato, który objął stanowisko na początku kwietnia jest twarzą zwrotu w kierunku pojazdów elektrycznych. Firma twierdzi, że utworzy również nową wyspecjalizowaną jednostkę do rozwoju i produkcji pojazdów EV następnej generacji. Już wcześniej Toyota przedstawiła plany wprowadzenia 30 modeli EV na całym świecie i osiągnięcia poziomu sprzedaży 3,5 mln sztuk rocznie do 2030 roku.

14 kwietnia: japoński rząd zatwierdził plan budowy pierwszego kasyna na terenie kraju.

Rząd Japonii zatwierdził plan prefektury Osaka i miasta Osaka, aby otworzyć pierwszy w kraju ośrodek wypoczynkowy z kasynem w 2029 roku. Jest to pierwszy raz, kiedy rząd wydał taką zgodę. Projekt tzw. „zintegrowanego kurortu”, będzie zawierał hotele i przestrzeń do organizowania międzynarodowych konferencji. Urzędnicy rządowi zaakceptowali propozycję po wysłuchaniu panelu, który przeanalizował środki zwalczania uzależnienia od hazardu, stabilność finansową zaangażowanych firm i inne czynniki. Japoński rząd ma nadzieję, że podobne ośrodki przyczynią się do rozwoju regionów i odbicia w branży turystycznej.

21 kwietnia: prezes Toyoty obiecuje zmniejszenia emisji CO2 „o ponad połowę” do 2035 roku.

Dyrektor generalny Sato Koji obiecał, że Toyota Motor przyspieszy projekty obniżenia emisji CO2 w nowych samochodach sprzedawanych na całym świecie. Toyota będzie promować przejście z samochodów napędzanych benzyną na pojazdy hybrydowe i elektryczne. Toyota stoi na czele największej na świecie grupy samochodowej, która w 2022 roku sprzedała 10,48 mln pojazdów na całym świecie. Toyota liczy na wzrost sprzedaży w krajach rozwiniętych, promując pojazdy EV, plug-in HV i pojazdy z ogniwami paliwowymi. Na rynkach wschodzących będzie starała się podnieść wskaźnik sprzedaży pojazdów HV w oczekiwaniu na wzrost popytu.

22 kwietnia: powrót dyskusji dotyczącej cyfrowego jena.

Panel ekspertów powołany przez japońskie Ministerstwo Finansów zgodził się opracować do końca tego roku raport na temat możliwości wprowadzenia cyfrowego jena wspieranego przez bank centralny. Państwa UE, Stany Zjednoczone i Chiny również badają możliwość wprowadzenia cyfrowych walut, które mogą być używane jako prawny środek płatniczy. Bank Japonii rozpoczął w tym miesiącu program pilotażowy dla cyfrowego jena, w którym uczestniczą banki komercyjne i inne prywatne firmy. Kluczowym wyzwaniem w nowym projekcie będzie ochrona prywatności użytkowników, ponieważ transakcje w walutach cyfrowych muszą być szczegółowo rejestrowane.

26 kwietnia: japoński rząd próbuje przyciągać inwestycje.

Japoński rząd będzie dążyć do przyciągnięcia 750 miliardów dolarów bezpośrednich inwestycji zagranicznych do 2030 roku. Administracja Kishidy Fumio przedstawiła również plany pozyskania zagranicznych talentów i pracowników zdalnych znanych jako „cyfrowi nomadzi”, w ramach strategii zwiększenia wzrostu gospodarczego i globalnej konkurencyjności. W ramach nowej strategii Japonia wykorzysta fundusze i inne zasoby, aby przyciągnąć inwestycje w strategicznych obszarach, takich jak półprzewodniki, digitalizacja, zielona technologia i opieka zdrowotna. Rząd we współpracy z biznesem i środowiskiem akademickim zadba o rozwój niezbędnych zasobów ludzkich. Ministerstwa rozważają również nowe sposoby regulacji zatrudnienia „cyfrowych nomadów”, którzy podróżują, pracując zdalnie dla firm, w tym tych zlokalizowanych za granicą.

30 kwietnia: zaledwie 1 procent największych japońskich firm jest zarządzanych przez kobiety. Raport firmy badawczej Teikoku Databank Ltd. przedstawia dramatyczną sytuację dotyczącą pozycji japońskich kobiet na najwyższych stanowiskach biznesowych. Zaledwie 0,8% czyli 15 z 1836 firm notowanych na najwyższym rynku Prime Market na giełdzie w Tokio było kierowanych przez kobiety w 2022 roku. Niewielka liczba kobiet na stanowiskach z prawami reprezentacyjnymi w największych firmach wypada niekorzystnie w porównaniu z rekordową liczbą 8,2 proc. z około 1,19 mln firm w Japonii, które zgłosiły, że w 2022 r. miały kobietę na stanowisku prezesa. Japonia pozostaje daleko w tyle w promowaniu kobiet na znaczących stanowiskach. Wyniki badań pokrywają się z tymi opublikowanymi przez brytyjski magazyn The Economist, który umieścił Japonię na drugim miejscu od końca wśród krajów rozwiniętych pod względem roli i wpływu kobiet rynku pracy.

KOMENTARZ

W kwietniu warto zwrócić uwagę na przełomowe zapowiedzi Toyoty dotyczące inwestycji w pojazdy elektryczne.

Toyota przez bardzo długi czas była zauważalnie nieobecna w światowym wyścigu dotyczącym produkcji samochodów elektrycznych. Ogromna popularność samochodu Toyota Prius, który pojawił się na rynku prawie 20 lat temu skłoniła kierownictwo firmy do rozwoju programu produkcji samochodów hybrydowych. Firma odłożyła na bok plany zwiększenia produkcji pojazdów w pełni elektrycznych. Na skutek tych decyzji Toyota poczuła zagrożenie ze strony firm produkujących wyłącznie pojazdy elektryczne takich jak Tesla, BYD oraz innych dużych koncernów samochodowych, które zaczęły wprowadzać coraz szerszą gamę pojazdów elektrycznych do swojej oferty. Rok 2022 przyniósł przełom, który skłonił kierownictwo firmy do dołączenia do globalnego wyścigu w sektorze pojazdów elektrycznych. Kluczową decyzją była zmiana na stanowisku prezesa Toyoty. Nowy CEO Sato Koji przedstawił bardzo ambitne plany zmniejszenia emisji CO2 oraz rozszerzenia oferty pojazdów elektrycznych Toyoty. U podstaw nowej strategii leży przeznaczenie znacznych środków na rozwój badań i nowych linii produkcyjnych. Podobnie jak konkurencja japońska firma chce skorzystać z rządowych programów wsparcia sprzedaży pojazdów elektrycznych w krajach rozwiniętych. W dłuższej perspektywie firma zamierza obniżyć koszty i usprawnić cały proces produkcji nowych pojazdów EV. Docelowo koncern planuje także zaznaczyć swoją obecność na rynkach państw rozwijających się w oczekiwaniu na wzrost popytu. Ostatnie decyzje strategiczne są wyraźnym sygnałem, że Toyota próbuje nadrobić straty w stosunku do coraz szybciej uciekającej konkurencji. Nie wiadomo czy japońskiej firmie uda się przekonać wystarczającą liczbę konsumentów. Kluczowym wyzwaniem będzie budowa pozycji firmy na rynkach państw wschodzących, które mogą zostać zdominowane przez dostawców z Chin.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

